

Talousarvio 2024 ja taloussuunnitelma 2025 - 2026

Kunnanhallitus 08.06.2023 § 229

Kuntalain (410/2015) mukaisesti "valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota."

Pelkosenniemen kunnan toiminnan ja talouden suunnittelukausi on kolme vuotta, joista talousarviovuosi on ensimmäinen.

Talousarvion 2024 valmistelua käsitellään 7.6.2024 valtuustoseminaarissa, jossa henkilöstösuunnitelmaa ja keskeisiä investointeja linjataan.

Esityslistan liitteenä ovat seuraavat luonnokset: Toiminnan ja talouden suunnittelun perusteet 2023 -ohje, talousarvion laatimisaikataulu sekä kirje tytäryhtiöille ja -yhteisöille.

Valmistelija	Kunnanjohtaja Päivi Vauhkonen, 040 157 7045
Esittelijä	Kunnanjohtaja
Päätösesitys	Kunnanhallitus päättää 1) hyväksyä Toiminnan ja talouden suunnittelun perusteet 2024 -ohjeen esityslistan liitteen mukaisena ja edellyttää, että sitä noudatetaan suunnittelussa 2) hyväksyä talousarvion laatimisen aikataulusuunnitelman, jota johtoryhmässä tarkennetaan tarvittaessa 3) edellyttää, että kunnan henkilöstö- ja koulutussuunnitteluun panostetaan riittävästi vakanssiluetteluun pohjautuen 4) edellyttää, että käyttötalous suunnitellaan siten, että tilikauden tulos on positiivinen 5) edellyttää, että seuraavat kuntakonserniin kuuluvat tytär- ja

osakkuusyhtiöt toimittavat talousarvioletonsa tietopyynnössä esitetyllä tavalla ja aikataulussa: Pelkosenniemen Vuokratalot Oy, Kiinteistö Oy Huttu-Akka, Kiinteistö Oy Huttu-Ukko, Asunto Oy Huttu-Tyttö, Kiinteistö Oy Pelkosenniemen liikekeskus sekä Pyhä-Luosto Vesi Oy

Käsittely

Päätös Päätösesitys hyväksyttiin.

Tiedoksi Talous- ja hallintopäällikkö

Muutoksenhaku Päätökseen, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain 136 §:n mukaan hakea muutosta.

Kunnanhallitus 21.09.2023 § 332

Kh 17.8.2023

Talousarvion 2024 valmistelu on käynnistynyt kunnanhallituksen 08.06.2023 § 229 päätöksen pohjalta ja huomioiden valtuustoseminaarissa 7.6.2023 käyty keskustelu.

Kunnanhallitus on päättänyt käynnistää hallintosäännön tarkistuksen 8.6.2023 § 233 ja nimennyt työryhmän, jonka tavoitteena on saada esitys hallintosäännöstä valtuustolle 31.8.2023 mennessä. Voimassa olevaa hallintosääntöä on esitetty tarkistettavaksi erityisesti kaavan ajantasaisuuden arvioinnin, elinvoimapalveluiden tehtävien ja toimivallan sekä kunnanhallituksen kokoonpanon (§ 9) osalta. Kunnanhallituksen kokoonpano -asia (§ 9) käsitellään valtuuston 18.8.2023 (15.6. ja 30.6.2023) kokouksessa.

Kuntaliitto on antanut hallintosääntömallin 2023, jota on tarkoitus hyödyntää kuntien hallintosääntöjen päivityksissä.

Hallintosääntötyöryhmä on kokoontunut useaan otteeseen kesän aikana ja päätenyt esittämään kunnan organisaatorakenteeseen ja johtamisjärjestelmään muutoksia, jotka vaikuttavat talousarvion rakenteeseen. Elinvoimapalveluiden toimiala esitetään jaettavaksi kahteen toimialaan: elinvoimapalveluihin ja teknisiin palveluihin. Tekniset palvelut jakaantuvat seuraaviin vastualueisiin: Yhdyskuntapalvelut, Kunnallistekniikka ja Kiinteistöpalvelut. Elinvoimapalvelut jakaantuu seuraavasti: Maankäytön, asumisen ja ympäristön kehittäminen, elinkeinopalvelut sekä työllisyyspalvelut.

Työryhmässä on sovittu, että hallintosäännön tarkistus toteutetaan kahdessa vaiheessa: 1) talousarvion 2024 rakenteeseen vaikuttavat muutokset mahdollisimman pian, ja 2) muut Kuntaliiton hallintosääntö 2023 -mallin edellyttämät muutokset myöhemmin loppuvuodesta. Päivitetyn hallintosäännön on tarkoitus astua kokonaisuudessaan voimaan 1.1.2024 alkaen.

Esityslistan liitteenä esitys Toiminnan ja talouden suunnittelun perusteet - ohjeesta, johon työryhmän ehdotus organisaatorakenteesta on kirjattu taulukkomuotoon seuraavasti:

Toimiala	Vastuualue	Toimialajohtaja	Vastuualuepäällikkö
	JOHDON TUKIPALVELUT	Kunnanjohtaja	Talous- ja hallintopäällikkö
HYVINVOINTI PALVELUT		Hyvinvointijohtaja	
	VARHAISKASVATUS		Varhaiskasvatuspäällikkö
	PERUSOPETUS		Rehtori
	VAPAA-AIKAPALVELUT		Hyvinvointijohtaja
TEKNISET PALVELUT		Tekninen johtaja	
	YHDYSKUNTAPALVELUT		Tekninen johtaja
	KUNNALLISTEKNIikka		Tekninen johtaja
	KIINTEISTÖPALVELUT		Tekninen johtaja
ELINVOIMA-PALVELUT		Elinvoimajohtaja	
	MAANKÄYTÖN, ASUMISEN JA YMPÄRISTÖN KEHITTÄMINEN		Elinvoimajohtaja
	ELINKEINOPALVELUT		Elinvoimajohtaja
	TYÖLLISYYPALVELUT		Elinvoimajohtaja
YMPÄRISTÖ-TERVEYS-PALVELUT		Kunnanjohtaja	

Vuoden 2024 talousarvioehdotuksia ja hallintosäännön päivytystä on käsitelty valtuustoseminaarissa 1.9.2023. Kunnanhallitus käsittelee hallintosääntöön suunniteltua toimialamuutosta 21.9.2023, ja tavoitteena on, että toimialamuutos ja teknisen johtajan virka on valtuuston päätettävänä 22.9.2023.

Valmistelija	Kunnanjohtaja Päivi Vauhkonen, 040 157 7045
Esittelijä	Kunnanjohtaja Päivi Vauhkonen
Päätösesitys	Kunnanhallitus päättää 1) hyväksyä päivitetyn Toiminnan ja talouden suunnittelun perusteet 2024 - ohjeen, mikäli valtuusto hyväksyy kunnan hallintosääntövalmistelussa esitetyn toimialajaon (hyvinvointi-, elinvoima- ja tekniset palvelut) ja teknisen johtajan viran perustamisen 2) edellyttää, että päivitettyä ohjetta noudatetaan talousarvion 2024 valmistelussa
Käsittely	
Päätös	Päätösesitys hyväksyttiin.
Tiedoksi	Tilivelvolliset

Kunnanhallitus 26.10.2023 § 391

Kunnanhallitus on 8.6.2023 § 229 edellyttänyt, että käyttötalous suunnitellaan siten, että tilikauden tulos on vuonna 2024 positiivinen. Talousarvion suunnittelu on edennyt kunnanhallituksen ohjeiden pohjalta. Aikataulu on hieman myöhässä käynnissä olevan hallintosääntöpäivityksen ja henkilöstömuutosten vuoksi. Seuraavassa kuvataan kunnan talouden suunnitteluun vaikuttavia tekijöitä mukaan lukien hyvinvointitavoitteiden asettaminen.

Tarkennettu kehys

Tämän hetkiseen talousarviovalmisteluun vaikuttavat erityisesti seuraavat tekijät:

- Poistojen määrä kasvaa huomattavasti vuoden 2022 tasosta uuden koulu-päiväkodin valmistumisen myötä.
- Korkokulut tulevat edelleen kasvamaan vuoden 2023 tasosta.
- Valtionosuusennuste on n. 400 000 euroa suurempi verrattuna vuoden 2023 arvioituun toteumaan.
- Verotulojen kehittymisen haasteellinen ennustaminen yhteisöveron ja kunnallisveron osalta. Kiinteistöveron ennustetaan kasvavan verrattuna vuoteen 2023 (verokehikko lokakuu), mutta yhteisöveron ja kunnallisveron kertymän ennustetaan olevan laskusuuntainen
- Työehtosopimuksista johtuva henkilöstökulujen korotuksen on arvioitu olevan 3,5% vuoden 2023 tasoon verrattuna.
- Vuoden 2023 talousarviossa toimintakulut ovat jonkin verran alittumassa.
- Kasvaneet kustannukset sekä epävarmuustekijät tulee ottaa toimialojen käyttötalouden suunnittelussa tarkasti huomioon.

Kunnan investointiohjelman laadinta on kesken, joten investointiesitysten vaikutus pitkäaikaisen lainan määrään tarkentuu. Tilatyöryhmän työskentely ja sitä kautta tehtävänä olleen kiinteistösuunnitelman päivittäminen ei ole edennyt suunnitellusti. Olennaisia muutoksia kunnan talousarvioon tulee Pelkosenniemen-Savukosken kuntayhtymän kiinteistöjen siirtymisestä kunnan omistukseen; valmistelu on kesken.

TE-palveluiden siirtyminen kuntiin 1.1.2025 on valmistelussa (kvalt 23.10.2023), ja sen vaikutus vuoden 2024 talousarvioon otetaan huomioon valmistelun edetessä. Käynnissä on myös sote-siirtolaskelmien tarkentaminen valtakunnallisesti johtuen hyvinvointialueiden talouden alijäämäisyydestä.

Hyvinvointitavoitteet

Vuonna 2023 ei ole saavutettu hyvinvointipainopisteiden osalta asetettuja tavoitteita, joten HYTETU-työryhmä päätti kokouksessaan 20.8.2023 esittää kunnanhallitukselle, että vuoden 2023 painopisteet ovat edelleen relevantteja ja siksi vuonna 2024 jatkettaisiin samoilla painopisteillä. Mittareita tarkennetaan joiltain osin, jotta toiminta ja kävijämäärät tulevat paremmin näkyviksi.

Painopisteet, toimenpiteet ja mittarit on suunniteltu seuraavasti:

Painopiste	Toimenpiteet	Mittarit
Kunnan ja hyvinvointialueen yhteistyön kehittäminen ja rajapinnat	Yhdyspintatehtävien tunnistaminen ja vastuiden jakaminen Hyvinvointipalvelut: Kohderyhmä rajapintojen tunnistaminen Elinvoimapalvelut: Palveluliikenteen kehittäminen	Yhteisten palaverien määrä
Lasten ja nuorten palveluiden kehittäminen	Hyvinvointipalvelut: Tarjottavien palveluiden kehittäminen ja ohjaus (heidän toiveiden pohjalta) Elinvoimapalvelut: Liikunta- ja virkistyspaikkojen ylläpitäminen sekä kehittäminen	Toteutuneiden kerhojen ja tapahtumien määrä sekä kävijämäärä. Kyselyiden määrä ja niiden tulokset.
Yhteistyön tiivistäminen seutukunnallisesti ja kolmannen sektorin kanssa	Hyvinvointipalvelut: Tapaamiset ja toimintojen koordinointi Elinvoimapalvelut: Tapaamiset	Tapaamisten määrä Tapahtumien määrä
TE-palvelut 24 kuntiin (valmentautuminen ja valmistelu)	Hyvinvointipalvelut: Oppisopimuskoulutuksen hyödyntäminen henkilöstössä Elinvoimapalvelut: Työllisyyspalveluiden konseptointi osana elinvoimapalveluita ja alueellista toimintaa	Oppisopimusten määrä Työllisyys- ja työttömyysaste Pitkäaikaistyöttömien määrä

Valmistelija

Talous- ja hallintopäällikkö Lauri Lehtinen 040 725 2991
Hyvinvointijohtaja Sirpa Koskenlaine 040 022 2191

Esittelijä

Kunnanjohtaja Päivi Vauhkonen

Päätösesitys

Kunnanhallitus päättää:

1) merkitä tiedoksi talousarvion valmistelutilanteen

2) vahvistaa, että talousarvion suunnittelua jatketaan edellä esitetyllä tavalla ottaen huomioon

- a. että toimintakulut eivät saa nousta vuoden 2023 talousarvion tasosta
- b. kuntastrategiassa 2022 – 2030 vahvistetut (kvalt 18.8.2022 § 54) päämäärät, tavoitteet ja mittarit
- c. kunnan vuokra-asumisen kehittämissuunnitelma
- d. kiinteistöverotulot, jossa tulee huomioida Pyhän pitkäaikainen kehitystrendi ja nykyinen investointitoiminta
- e. kunnan tulo- ja kiinteistöveroprosentteja koskevat esitykset, jotka kunnanhallitus tekee valtuustolle

3) vahvistaa hyvinvointipainopisteet HYTETU-ryhmän esityksen mukaisesti:

- Kunnan ja hyvinvointialueen yhteistyön kehittäminen ja rajapinnat
- Lasten ja nuorten palveluiden kehittäminen
- Yhteistyön tiivistäminen seutukunnallisesti ja kunnan kolmannen sektorin kanssa

- TE-palvelut 2024 kuntiin (valmentautuminen ja valmistelu)

4) edellyttää, että hyvinvointipainopisteisiin esitetään tavoitetasot

Käsittely

Hyvinvointijohtaja Sirpa Koskenlaine selosti hyvinvointipainopisteitä keskeytetyn kokouksen aikana.
Talous- ja hallintopäällikkö selosti tarkennettua kehystä.

Päätös

Päätösesitys hyväksyttiin.

Tiedoksi

Muutoksenhaku

Päätökseen, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain 136 §:n mukaan hakea muutosta.

Kunnanhallitus 23.11.2023 § 435

133/02.02.00/2023

Kunnanjohtajan talousarvioesitys on laadittu siten, että kunnanhallituksen asettamat kehykset: positiivinen tilikauden tulos ja toimintakulujen kehitys suhteessa edellisen vuoden talousarvioon ei saa nousta (0-budjetti). Lisäksi esitys on laadittu siten, että kunnan ei tarvitse ottaa uutta lainaa ja nykyiset lainan hoidetaan maksusuunnitelmien mukaisesti.

Vuoden 2024 talousarvioesitys tiivistyy seuraavasti:

Vuonna 2024 toimintatuottojen on arvioitu laskevan edellisvuodesta 75 500 euroa (4,71 %) ollen yhteensä 1,526 milj. euroa (TA 2023: 1,602 milj. euroa).

Toimintakulut nousevat 28 500 euroa (0,52 %) ollen 5,468 milj. euroa (TA2023: 5,439 milj. euroa).

Toimintakate heikkenee 104 000 eurolla (2,71 %) ollen 3,941 milj. euroa vuonna 2024. (TA2023: 3,837 milj. euroa).

Verotulojen ennakoidaan nousevan 362 000 euroa (9,97 %) 4,061 milj. euroon (TA2023: 3,699 milj. euroa). Valtuusto päätti alentaa kunnan tuloveroprosenttia 9,36 %:sta 9,1 %:iin (kvalt 3.11.2023 § 123). Valtuusto päätti, että kiinteistöverot pysyvät samana kuin vuonna 2023 (kvalt 3.11.2023 § 124).

Käyttötalouden valtionosuuksien ennakoidaan nousevan 467 000 eurolla 658 000 euroon (TA2023: 190 000 euroa).

Rahoituskulut nousevat 125 000 eurolla 137 000 eurosta 262 000 euroon.

Vuosikatteen ennakoidaan paranevan 600 000 eurolla negatiivisesta -85 000 eurosta positiiviseksi 514 000 euroon.

Poistojen määrä nousee 78 000 eurolla 420 000 eurosta 498 000 euroon. Vuoden 2024 tilikauden tuloksen ennakoidaan olevan 15 600 euroa positiivinen.

Kertyneen ylijäämän ennustetaan olevan noin 5, 645 milj. euroa.

Investointimenot ovat 1,795 milj. euroa. euroa (netto 1,493 milj. euroa). Merkittävimmät vuoden 2024 investointikohteet ovat uuden kunnantalon muutostyöt 550 000 euroa ja Pyhän päivähoidon yksikön rakentaminen 500 000 euroa.

Toiminnan ja investointien rahavirta on edelleen vuonna 2024 negatiivinen (-979 170 euroa). Vuonna 2023 investointiohjelmasta jäi toteuttamatta useita merkittäviä kohteita, joiden esitetään siirtyvän vuodelle 2024.

Vuoden 2024 lopussa kunnan lainakanta on 6,673 milj. euroa. Lainoja lyhennetään 521 000 euroa edellisvuodesta 2023 (TA 2023: 7,194 milj. euroa).

Pelkosenniemen kuntakonsernin lainakannan ennakoitaan nousevan 3,5 milj. eurolla ollen 12,913 milj. euroa vuoden 2024 loppuun mennessä. Konserniyhtiöissä lainan määrää kasvattavat Pelkosenniemen Vuokralatol Oy:n rivitalon rakentaminen Pyhälle (2,4 milj. euroa), vanhustenkotiyhdistykseltä Pelkosenniemen Vuokralatol Oy:lle siirtyneen rivitalon peruskorjaus (400 000 euroa) ja Pelkosenniemen Liikekeskus KOy:n putkiremontti (700 000 euroa). Kunta on myöntänyt näihin omavelkaisen takauksen.

Esityslistan liitteenä on esitys kunnan talousarvioksi 2024 ja toiminta- ja taloussuunnitelmaksi 2025 – 2026.

Valmistelija	Talous- ja hallintopäällikkö Lauri Lehtinen, 040 725 2991 Kunnanjohtaja Päivi Vauhkonen, 040 157 7045
Esittelijä	Kunnanjohtaja
Päätösesitys	Kunnanhallitus päättää 1) hyväksyä esityslistan liitteenä olevan esityksen talousarvioksi 2024 ja taloussuunnitelmaksi vuosille 2025-2026 sekä esittää sen edelleen valtuustolle hyväksyttäväksi 2) valtuuttaa viranhaltijat tekemään tarvittavat tekniset tarkennukset talousarvioesitykseen 3) allekirjoittaa pykälän kokouksessa
Käsittely	Rehtori, hyvinvointijohtaja, elinvoimajohtaja ja kiinteistöpäällikkö selostivat asiaa keskeytetyn kokouksen aikana. Kunnanjohtaja toi esiin, että talousarvioon on tehty teknisluontoisia korjauksia esityslistassa olevaan versioon verrattuna seuraavasti: - Hyvinvointi-, elinvoima- ja teknisten palveluiden hallinnon taloudelliset tavoitteet. - TP2022 ja TA2023 luvut on tarkennettu vastaamaan nykyistä kustannuspaikkarakennetta. - Elinvoimapalveluiden ja teknisten palveluiden vastuualueiden palvelusuunnitelmien tarkentaminen. Kunnanjohtaja toi kokoukseen lisäksi muutetun päätösesityksen, että yhdyskuntapalveluiden palvelusuunnitelmaan lisätään, että rakennuslautakunnan talousarvion eriyttäminen vuodeksi 2025 selvitetään. Anna-Kaisa Luoma-aho toi nuorisovaltuuston ideat ja ehdotukset kokoukseen: - Frisbeegolf radanpäivitys - Jääkiekkokaukalon maalien päivitys - Tavaralainaamon perustaminen - Konsertin tai muun isomman tapahtuman järjestäminen

Mikael Helistenkangas esitti, että kirkonkylän yleisilmeen parantamiseen kirjataan käyttötalouteen 70 000 euroa lisää purkukuntoisten rakennusten purkamiseen ja molempien *koirapuistojen* investoinnit siirretään vuodelle 2025. *Koirapuistojen* määrärahaksi tulee vuodelle 2025, 40 000 euroa. Anna-Kaisa Luoma-aho kannatti esitystä.

Markku Kankaanranta esitti, että *aittakurun sähköt ja portaat* investointikohteen tuloiksi kirjataan 50 000 euroa, jolloin investoinnin nettomeno on 30 000 euroa. Esitystä kannatettiin.

Markku Kankaanranta esitti, että *Pyhän päivähoitoyksikön* investointimenoksi kirjataan vuodelle 2024, 600 000 euroa ja vuodelle 2025, 300 000 euroa. Ennen investointipäätöstä tulee olla päivitetty tarveselvitys. Tero Luoma-aho kannatti esitystä.

Eeva Airas esitti, että *Pyhän leikkialueet* investointi kohdistetaan vain Pyhän keskustan leikkipaikan parantamiseen ja investoinnin menoksi kirjataan 10 000 euroa. Esitystä kannatettiin.

Markku Kankaanranta esitti, että sivulla 15 oleva kappale, joka alkaa ”*Tasapainottamissuunnitelman toteutuminen edellytti siinä*” otetaan pois. Tero Luoma-aho kannatti esitystä.

Markku Kankaanranta esitti, että vakanssiluetteloon kirjataan elinkeinokoordinaattorin muutostarve kohtaan kirjataan, että täytetään tarvittaessa. Mikael Helistenkangas kannatti esitystä.

Mikael Helistenkangas esitti, että teknisten palveluiden tavoiteisiin lisättäisiin yrittäjien osallistamista, mittariksi markkinavuoropuheluiden määrä. Anna-Kaisa Luoma-aho kannatti esitystä.

Heidi Karnaattu esitti, että moottorikelkkareittien käyttö- ja turvallisuussuunnitelman tekeminen kirjataan tavoitteeksi kunnallistekniikan palvelusuunnitelmaan. Eeva Airas kannatti esitystä.

Markku Kankaanranta esitti, että yhdyskuntapalveluiden palvelusuunnitelman tavoitteisiin lisätään ajantaisen kaavan tekeminen kirkon kylälle sekä ajantasaisen Pyhätunturin yleiskaavatyön aloittamista. Esitystä kannatettiin.

Markku Kankaanranta esitti, että kiinteistöpalveluiden tavoitteisiin lisätään sisäisen vuokrajärjestelmän perustaminen. Esitystä kannatettiin.

Esitykset viedään talousarviokirjaan ja päivitetty talousarvio liitetään pöytäkirjan liitteeksi.

Päätös	Päätösesitys hyväksyttiin kunnajohtajan ja kunnanhallituksen esittämillä lisäyksillä.
Tiedoksi	Valtuuston esityslistalle
Muutoksenhaku	Päätökseen, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain 136 §:n mukaan hakea muutosta.